

22.02.23р. 11гр. укр. мова

Доброго дня! Тема уроку. Іменники, що мають лише форму однини або множини

Увага! Виконані завдання надсилати за електронною адресою:
moshev2020@icloud.com

Основний зміст уроку

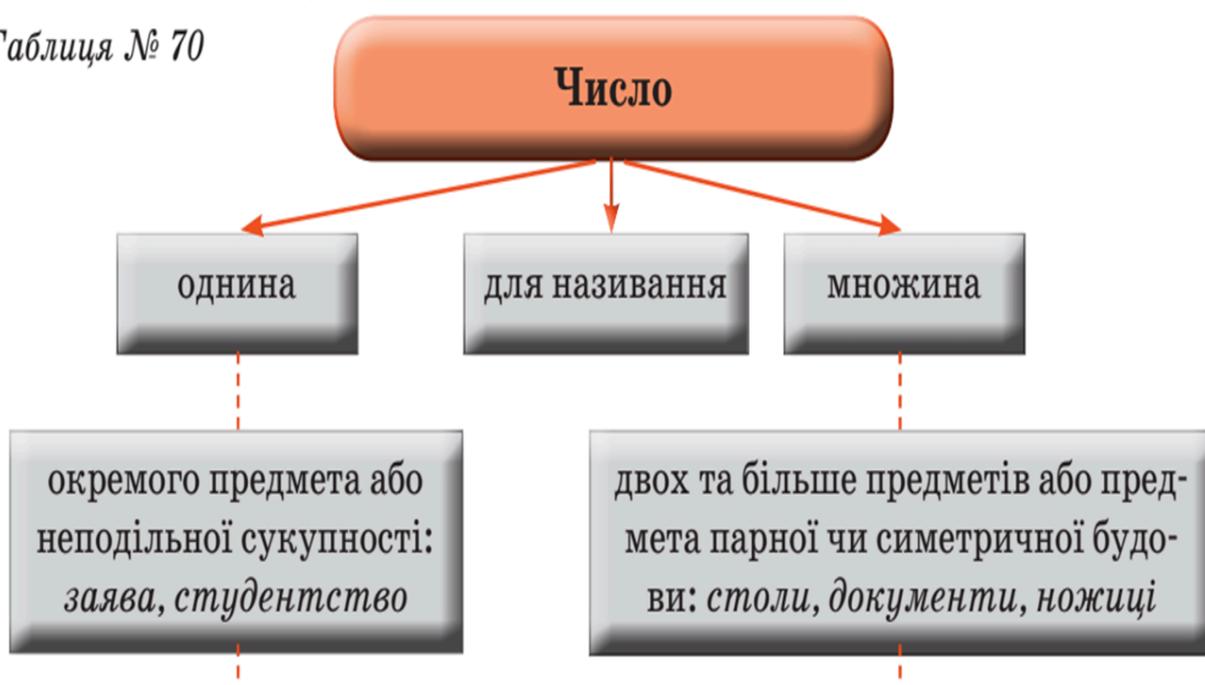
Гра «Так» чи «Ні»

- Більшість іменників мають форму однини і множини.
  - Назви предметів парної чи симетричної будови — це тільки однина?
  - Назви числових понять, ігор, звичаїв, обрядів — це тільки множина?
  - Збірні іменники — це тільки однина?
  - Іменник за відношенням до числа поділяється на три групи?
- **Опрацюйте §50-51** за підручником О. Авраменка на с. 161-165. Виконайте усно вправу 1 с. 161 "Спостереження".

❖ **Прочитайте теоретичний матеріал та порівняйте його з таблицями нижче.**

Число — одна з визначальних граматичних категорій, що виражає кількісний вияв того, що позначає іменник.

Таблиця № 70

лише в однині
іменники

- з абстрактним значенням: *любов, голосування, сум, безвідповідальність*;
- збірні: *жіноцтво, студентство, каміння*;
- власні назви: *Дніпро, Кривий Ріг, Микола, Єлизавета*;
- з речовинним значенням: *фосфор, пісок, срібло, паливо*;
- назви деяких овочів, ягід: *смородина, хрін*

лише в множині
іменники

- парні, складні предмети: *ворота, перила, щипці*;
- речовина, матеріал: *дрова, вершки*;
- ігри, обряди, часові поняття: *шахи, канікули*;
- окремі географічні назви: *Карпати, Суми, Ромни*;
- не визначені чітко грошові поняття: *кошти, гроші, фінанси, ресурси*;
- залишки речовини: *висівки, об'їдки*;
- дії, процеси, емоції, обряди, звичаї: *проводи, переживання, радощі, іменини, оглядини, жнива*;
- збірні назви: *меблі*.

Запам'ятайте! Ненормативне вживання форм числа полягає в тому, що помилково від іменників **тільки однини** утворюють форму **множини**: *канцелярські приладдя*, а треба *канцелярське приладдя*.

Від іменників **тільки множини** утворюють форму **однини**: *на рибній консерві*, а треба *на рибних консервах*.

Примітка. Іменники *людина* — *люди*, *дитина* — *діти*, *курка* — *кури*, *гуска* — *гуси*, *радість* — *радощі*, *гордість* — *гордощі* й подібні є спорідненими словами, а не співвідносними формами однини/множини, друге слово в кожній парі є множинним іменником.

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Виконайте письмово вправи 2, 3 с. 162-163 за підручником О. Авраменка.

- **195.** Переділіть іменники на групи за вживанням у граматичному числі: іменники, що вживаються: 1) в однині та множині; 2) лише в однині; 3) лише у множині. До іменників першої групи допишіть співвідносні форми множини, визначте засіб вираження числа та значення іменників другої та третьої груп.

Примовка, дитина, люди, дати, людство, людина, Багдад, Олена, Піреней, криси (капелюха), прикросці, гордість, листок, листя, буяння, курси, збирач, качка, збитки, універсал, аудиторія, збруя, вапно, кошти, космос, Полтава, Десна, четвірка, крейда, недремність, далина, вада, дріжджі, таїна, стіна, посаг, валіза, збирання, збори, збір, збірка, будні, дрібнота, вальс, шахи, переджнив'я, Великдень, шана, велич, заручини, весілля, малеча.

□ **Вправи 5 і 6 с. 163-165 виконайте усно.**

Перегляньте експрес-урок О. Авраменка і запишіть визначення "**пошання множини**". Дайте письмово відповідь на питання:

- **В якому спілкуванні варто вживати множину, а в якому - однину?**

https://www.youtube.com/watch?v=O7KI_6x_w8g

□ **Вправа на повторення.**

- **198.** Напишіть: 1) застереження дітям щодо безпечної поведінки на воді й біля водойми; 2) звернення до відпочивальників «Чистота довкола нас — основа здоров'я», послуговуючись іменниками.

Домашнє завдання: вправа 7(1) с. 165 за підручником О. Авраменка.

Пройдіть тест за посиланням

<https://naurok.com.ua/test/join?gamecode=4924119>